herpy

SLANGER

Eastern Pinesnake

Pituophis melanoleucus

Pituophis melanoleucus er en kraftig, dagaktiv og gravende snog fra det sydøstlige USA, hvor den lever i sandede fyrreskove og åbent krat. Den bliver 120-210 cm, er lys med mørke pletter og har en spids snude, der er bygget til at grave. Truet hvæser den højt og vibrerer med halen som en klapperslange. Den er hårdfør og æder villigt, men den er stor og stærk og en dygtig flugtkunstner.

Familie: Colubridae Tidligere navn: *Coluber melanoleucus; Pityophis melanoleucus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**120-210 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende og gravende**
Biotop	**Savanne og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 60 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-29 °C**
Hotspot	**30-34 °C**
Temperatur, nat	**18-24 °C**
Luftfugtighed	**30-50 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Ikke nødvendig**
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**36-48 mdr.**
Kuldstørrelse	**3-24 æg**
Kuld pr. år	**1**
Inkubation	**64-79 dage** ved 26-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES-listerne eller i bilagene til EU's forordning 338/97, står ikke på EU's liste over invasive arter og er ikke omfattet af forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015. Der gælder kun dyrevelfærdslovens almindelige krav. Dyrevelfærd hører under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV).

Om arten

Pituophis melanoleucus er en stor, tung og muskuløs, ikke-giftig snog. Hovedet er lille i forhold til kroppen og har en spids snude med et forstørret næseskjold, som slangen bruger til at grave i løs jord. Ryggen har kølede skæl i 27-37 rækker, og dyret har fire små skjolde foran på hovedet, hvor de fleste andre nordamerikanske slanger kun har to. Grundfarven er lys, fra hvid og creme til gråbrun, overlejret af sorte, brune eller rødbrune pletter. Hos formen fra det nordlige område er forkroppen tydeligt sort og hvid, og bagkroppen er brunplettet. Hos formen fra Florida og Georgia er farven grå- til rustbrun med utydelige pletter, og hos formen fra den sydvestlige Golfkyst er dyret næsten helt sort med rødlig snude. Unger er mere matte og får deres fulde farver efter det første hudskifte.

Voksne dyr er 120-210 cm lange inklusive hale, og enkelte dyr når over 230 cm. Kønnene ligner hinanden. Nyklækkede unger måler 33-45 cm. Arten er en af de største slanger i det østlige Nordamerika.

Artsnavnet er sammensat af ord for sort og hvid og peger på den kontrastrige tegning. Tre underarter bruges i litteraturen: *P. m. melanoleucus*, *P. m. mugitus* og *P. m. lodingi*. Nyere genetiske undersøgelser viser, at underarterne ikke svarer til adskilte slægtslinjer, men glider over i hinanden, så opdelingen er under revision. Tidligere hørte også de vestlige former til arten, men de føres nu under *Pituophis catenifer*, og *Pituophis ruthveni* regnes som egen art. Dyr i handlen kan derfor være solgt under mange navne; pasningen er den samme for dem alle.

Dyrene er stærke og kræver respekt. Opdrættede dyr bliver som regel rolige ved regelmæssig håndtering, men de hvæser højt og kan slå ud, især som unger.

Udbredelse og levested

Pituophis melanoleucus lever i den sydøstlige del af USA. Området går fra det sydlige New Jersey og det vestlige Virginia over North og South Carolina, Georgia og Florida til Alabama, Mississippi og det østlige Louisiana, og mod nord til Tennessee og det sydlige Kentucky. Bestanden er splittet op i flere adskilte delområder, hvoraf nogle ligger langt fra hovedudbredelsen, fx i det sydlige New Jersey og i bjergene i Virginia og West Virginia. I Georgia og Alabama går formerne i hinanden.

> **Oprindelig udbredelse:** USA.

LEVESTED

Pituophis melanoleucus lever på tørre, veldrænede og sandede jorder med lidt bundvegetation: fyrreskove, sandede blandingsskove af fyr og eg, åbent krat, gamle marker og tørre, stenede højdedrag. Mange af levestederne brænder jævnligt, og det holder dem åbne. Arten findes fra havniveau og op i bjergenes lavere dele.

Slangen er dagaktiv og aktiv fra marts eller april til oktober eller november. Den tilbringer meget tid under jorden, i selvgravede gange eller i gange efter gnavere, hvor den finder bytte og skjuler sig for kulde og stærk sommervarme. Den spiser gnavere, jordegern, muldvarpe, fugle og fugleæg og dræber byttet ved at klemme det mod gangens væg. Vinteren tilbringes i huler, i nogle områder i fællesskab, i andre alene. I Florida er vinteren så mild, at dyrene ikke går i egentlig vinterhvile. Æg lægges i selvgravede hulrum i løs sand eller under sten og træstammer.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Der findes forholdsvis lidt pasningsviden om netop *Pituophis melanoleucus*, fordi dyrene i handlen ofte er solgt under andre navne. Den passes som de nærmeste slægtninge, *Pituophis catenifer* og *Pituophis ruthveni*, og de tal, der ikke er kendt for arten selv, er lånt fra slægten.

En voksen slange skal have et terrarie på mindst 120 × 60 × 45 cm (længde × bredde × højde). Gulvarealet er vigtigere end højden, fordi arten graver og undersøger, men sjældent klatrer. De største dyr har brug for mere plads. Unger kan starte i en lille kasse på omkring 30 × 20 cm og flyttes op i takt med væksten. Arten holdes enkeltvis. Slanger af denne slægt spiser sjældent artsfæller, men hanner kan slås, og problemer kan opstå uden varsel.

Brug en 5-10 cm dyb, tør og løs bund af fx aspespåner, som slangen kan grave i. Undgå ceder, hvis olier kan skade slangen, og majskolber, sand og barkflis, som kan give tarmfyldning eller holde på fugten. Bunden skal være tør, for vedvarende fugt giver skælråd. Et lag aviser under spånerne gør rengøring let. Sæt mindst ét tæt skjul i hver ende, så slangen kan holde sig både varm og skjult. Tætsiddende skjul bruges mere end store. Giv gerne et par grene, korkrør eller sten, som slangen kan skubbe mod. Fodr på en flad sten, en plade eller i skjulet, ikke på løs bund.

Terrariet skal kunne låses. Arten er meget stærk, skubber til låg og finder hver sprække, så alle åbninger skal have lås eller skruelåg.

TEMPERATUR

Om dagen skal terrariet være 24-29 °C med en varm zone på 30-34 °C under varmekilden og en kølig ende ned mod 24 °C, så slangen selv kan vælge, især efter et måltid. Om natten falder temperaturen 3-8 grader, til 18-24 °C. Konstant høj temperatur i ugevis belaster slangen og nedsætter hannernes frugtbarhed, så en daglig svingning og en årstidsrytme er sunde.

Brug en varmemåtte under en tredjedel af bunden, en varmepære eller et keramisk varmelegeme, alt sammen styret af en termostat. Varmemåtten skal ikke være varmere end omkring 32-34 °C på overfladen. Brug aldrig varmesten, som kan give forbrændinger. Pærer og varmekilder skal sidde, så slangen ikke kan røre dem.

For lav temperatur kan give dårlig fordøjelse, opkast og tab af appetit. Et pludseligt temperaturfald kan give opkast. En slange, der konstant ligger ved varmen, er for kold. En slange, der ligger i vandskålen eller konstant forsøger at slippe ud, er for varm. Mål med et digitalt termometer eller et infrarødt termometer.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 30-50 %. *Pituophis melanoleucus* kommer fra tørre, sandede levesteder, og bunden skal holdes tør. Giv en tung vandskål med frisk vand, som ikke kan vælte, og skift vandet jævnligt. Vandskålen skal være stor nok til at drikke af, men ikke så stor, at den fyldes med ekskrementer.

Under hudskifte, som ses på matte skæl og blålige øjne, kan slangen og det nærmeste underlag forstøves let hver anden dag, indtil huden er af. Et fugtigt skjul med let fugtigt sphagnum kan hjælpe, men tag det bort bagefter, så bunden forbliver tør. Tjek efter hudskiftet, at øjenskjolde og halespids er kommet af. Slangen er tilbøjelig til at beholde dem, og rester fjernes forsigtigt med en fugtig klud eller i et kort, lunkent bad.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Pituophis melanoleucus er dagaktiv, men solbader sjældent og har ikke brug for UVB-lys for at holde sig sund. En almindelig dag-nat-rytme på omkring 12 timers lys og 12 timers mørke styret af en timer er nok. Placeres terrariet ved et vindue, kan de korte dage om efteråret få slangen til at holde op med at spise, fordi den opfatter det som vinterens komme. Det kan bruges bevidst før avl, men skal dyrene være aktive hele året, skal lyset være tændt mindst 12 timer om dagen. Sæt alle pærer uden for slangens rækkevidde.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Pituophis melanoleucus lever af gnavere, og i fangenskab får den frosne og optøede mus og rotter. Kyllinger og vagtler kan give variation. Giv ikke levende gnavere, som kan bide slangen. Byttet må højst være lige så bredt som slangens bredeste sted. Giv hellere to små byttedyr end ét stort, for et for stort måltid giver opkast. Tø byttet langsomt op, og tilbyd det med en lang tang, så slangen ikke forveksler hånd og føde.

Unger fodres hver 5.-7. dag med 1-2 passende store byttedyr. Voksne dyr får en lille voksen rotte hver 5.-7. dag og højst to om ugen. Skift til rotter, så snart byttet er stort nok, så slangen ikke som voksen skal have 5-10 mus om ugen. Hunner, der har lagt æg eller skal i vinterhvile, kan have brug for lidt mere.

Dyrene bliver let for tykke. Overvægt giver ægbinding og forkorter livet. Slangen skal være rund og fast uden synlig rygrad, og væksten må ikke presses frem med store måltider. Det er normalt, at slangen holder pause fra mad i 3-5 uger uden synlig grund; er den ellers sund, kan pausen ventes ud. Vitamintilskud er unødvendige, hvis byttedyrene er sunde og velnærede, og bruges de, skal det være let og højst ved hver tredje eller fjerde fodring.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Pituophis melanoleucus har et dramatisk forsvar. Truet hvæser den meget højt, forstærket af en bruskflap foran luftrøret, vibrerer med halen, flader hovedet ud og slår ud i en fejende bevægelse. Det ligner en klapperslange, men dyret er ikke giftigt. Vildfangede dyr er ofte aggressive, mens opdrættede dyr som regel falder til ro ved regelmæssig, kort håndtering. Unger er mest nervøse og kan nappe.

Tag fat nedefra, og støt hele kroppen, så slangen ikke hænger. Håndtér ikke et dyr under hudskifte, lige efter et måltid eller når det er sygt, og lad nye dyr falde til, før de håndteres. Dyret er stærkt og bevæger sig hurtigt, så hold altid øje med lås og låg.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene ligner hinanden udvendigt, og kønsbestemmelse kræver en sonde eller erfaring og overlades til en erfaren holder eller en dyrlæge. Slangerne bliver kønsmodne efter 3-4 år. Dyrene skal være kraftige og sunde, før de sættes i avl, og væksten må ikke presses frem for at nå avlsstørrelsen hurtigere.

PARRING

Arten parrer sig i naturen om foråret, typisk april-maj, og hannerne kæmper om hunnerne. I fangenskab følger avl normalt efter en kølig periode om vinteren. Fodringen stoppes, til tarmen er tom, og lys og varme sænkes gradvist; der gives kun frisk vand. Temperatur og varighed er ikke dokumenteret for netop arten, men som for *Pituophis catenifer* passer omkring 13 °C i nogle måneder. Om foråret hæves varme og lys over nogle dage, og dyrene fodres rigeligt.

Efter hunnens første hudskifte efter hvilen sættes hannen ind til hunnen, helst i hendes terrarie. Kurtiseringen kan være voldsom, så plads er en fordel. Hannen holder fast i hunnens nakke, og parringen kan vare fra en halv til over en time. Er parringen sikret, flyttes dyrene tilbage hver til sit.

ÆGLÆGNING OG KULD

I naturen lægges æggene i juni-august. Kuldet er normalt 3-24 æg, i gennemsnit omkring 8. Æggene er hvide, læderagtige og store, op til omkring 66 mm lange, og de klæber sammen. Hunnen lægger normalt ét kuld om året. Giv hunnen en æglæggekasse med fugtigt sphagnum eller vermiculite, og fodr hende rigeligt bagefter.

INKUBATION

Æggene flyttes til en boks med fugtig vermiculite, hvor vand og vermiculite er i lige dele efter vægt, og inkuberes som en klump. Skal de skilles, skæres de forsigtigt fra hinanden. Temperaturen skal være 26-28 °C. Æggene klækker efter 64-79 dage. Er æggene sammenfaldne, er der for tørt, men for meget fugt kan ikke rettes. Lad ungerne komme ud af sig selv, og skær ikke æggene op for tidligt.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er 33-45 cm lange ved klækningen og hvæser og slår ofte fra første dag. De skifter hud inden for en uge, og derefter kan de få deres første måltid. Rotter som første måltid giver færre problemer med kræsne unger senere end mus; de fleste tager optøede byttedyr uden videre. Hold dem enkeltvis i små, ventilerede kasser med skjul, tør bund og vand. Fodr hver 5.-7. dag med hele, passende store byttedyr. Ungerne vokser hurtigt i de første tre år.

Sundhed og typiske fejl

Pituophis melanoleucus er hårdfør, og de fleste problemer skyldes forkert temperatur, fugt eller fodring. De typiske fejl er:

- For lav temperatur, som giver dårlig fordøjelse, opkast og tab af appetit.
- Fugtig bund og dårlig ventilation, som giver skælråd og hudinfektioner.
- Overfodring, som giver fedme, ægbinding og kortere liv, og for store måltider, som giver opkast.
- Hudrester, især øjenskjolde og halespids, som skal fjernes forsigtigt efter hudskifte.
- Mider og flåter. Mider ses som små sorte prikker på dyret og i vandskålen og kan give blodmangel. Behandl med midler fra dyrlægen, og rengør terrariet grundigt. Flåter fjernes forsigtigt med hovedet.
- Tarmfyldning fra sluget bund, hvis dyret fodres på løs bund.

Tegn på sygdom er sløvhed, opkast, manglende eller ændret afføring, tung eller åben vejrtrækning, rynket hud og slim fra næse eller mund. Nye dyr sættes i karantæne i mindst 60 dage. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis slangen ikke spiser i flere uger og samtidig virker syg.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.

Hele vejledningen med kort og opdateringer: herpy.org/da/slanger/pituophis-melanoleucus